

CONSCIÈNCIA D'ARA
I la setmana que ve: **Josep Otón: "En l'espiritualitat necessitem vivències"**

Estils

GETTY

Any nou, temps vell

La veritable riquesa és la d'un temps propi, on no som ni productors ni consumidors, senzillament som

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Neix un nou any? Són múltiples les maneres de comptar, són múltiples també els calendaris que poblen el món, més enllà d'aquest omnipresent 2021 que sembla esborrar la diversitat de comptes, de mesures temporals. No només pel que fa als calendaris col·lectius (hebreu, xinès, islàmic, hindú, armeni, etcètera) que converteixen a una gran part de la humanitat en bilingües temporals, sinó també altres maneres de mesurar –i percebre– allò que anomenem *temps*. Maneres més subtils, íntimes, solapades.

Acostumats a un imaginari trinitari on Passat, Present i Futur assoleixen fins i tot el regne dels déus que modelen i condicionen la nostra manera de relacionar-nos, de viure, trobem també heterodòxies temporals que defugen aquest marc trinitari, que s'escolen per les esclatxes. Un temps propi, que no significa un temps fet a mida, sinó, com va escriure Maria Zambrano a *Claros del bosque*, "un temps que brolla sense figura ni avís, que no mesura cap moviment, ni sembla que hagi vingut per fer-ho. Un temps que no alberga cap succés, ni se li nota que vagi a ser successiu, ni tampoc a seguir ni a aturar-se. Un temps sol, naixent en la seva puresa fragant, com un ésser que mai es convertirà en objecte; diví".

Per copsar aquest ésser anomenat temps, per entendre la seva divinitat, és a dir, la seva noció sagrada, cal sortir d'un temps fragmentat, utilitzat

gairebé per inèrcia. Comença un nou any? La vida no s'atura, sembla dir-nos aquest temps, el qual "no mesura cap moviment", com diu Zambrano i que "d'alguna manera és una pulsació, una presència pura que palpita; vida". Un temps nostre.

En la societat contemporània cada vegada és més evident que la riquesa no es mesura amb béns materials, sinó amb aquest cultiu d'un temps propi, un temps de qualitat on no som ni productors ni consumidors; senzillament –com el temps– som. Vida.

Instant etern

Les tradicions espirituals ens parlen del cultiu d'aquest temps interior, d'aquest centre inexpugnable. En la lògica del temps mesurador, del temps que alberga successos –per seguir amb Zambrano–, l'ara (el moment present) i l'eternitat poden semblar dos temps contraposats. Però si ens apropem al temps viu, el temps sagrat, l'instant i l'eternitat no són més que dues expressions complementàries i necessàries per assolir al temps propi, intern. L'aquí i ara d'algunes tradicions orientals i l'anhel d'eternitat d'algunes tradicions occidentals no s'enfronten, al contrari. Ens parlen d'aquest temps més enllà d'estructures rígides i utilitàries amb les que sovint intentem modelar el temps, subjugar-lo. Un temps que esdevé "presència que no s'exterioritza –continua Zambrano–, dins i fora del que així la sent despertant, i que no demana ni ofereix, ni tampoc es nega a ser vista".

Un temps de qualitat que, més enllà de les abstraccions mentals, és una oportunitat per què cadascú visqui una vida més plena, més conscient de

Millora
La riquesa no es mesura amb béns materials sinó amb temps de qualitat

Consells
Recuperar el temps interior i abundant és donar espai a la vida

què pot existir un temps que no es vegi empresonat en calendaris ni estructures fixes. Un temps orgànic, on els cicles –com a la natura– no són una repetició mecànica, i tampoc hi trobem línies ascendents i progressives cap alguna cosa millor, sinó un ritme propi on la repetició i la novetat no s'oposen, entre allò que esperem i l'inesperat.

Viure depenent d'un temps empoïbit, d'aquest temps estructurat que, al cap i a la fi, només existeix en les nostres ments, és modelar una realitat que no vol ser modelada. És, per tant, un temps propici a l'angoixa i altres malalties relacionades amb aquesta construcció artificial del temps, desnaturalitzant-lo i, en conseqüència, desnaturalitzant-nos. En una societat on l'artifici agafa cada vegada més pes, recuperar aquest temps interior, abundant, és donar espai a la vida. Ni un temps productiu, ni un temps de consum, un temps per a ésser, en la nostra simplicitat bàsica. Són moltes les veus que demanen un alentiment social, no perquè la rapidesa sigui perjudicial en ella mateixa, però sí perquè l'espiral és cada vegada més evident i arriba a més àmbits. Afavorir totes les pràctiques que ens alenteixen pot ser el primer pas per reconèixer aquest temps viu que no es deixa encapsular ni utilitzar.

Celebrar l'entrega

Apreciar l'instant, més enllà d'un lema que pot esdevenir superflu, és deixar-se embolcallat per aquest temps molt emparentat amb el recolliment, el silenci, la contemplació, la introspecció i, en definitiva, tot allò que ens recorda una essència comuna, natural. Per a Zambrano, acollir

aquest temps no és diferent d'acollir-nos a nosaltres mateixos, el sentim i ens sentim ("un sentir i un sentir-se recollidament"). Un temps propens per a l'art i l'espiritualitat. "No existeix res més difícil que entregar-se a l'instant. Aquesta dificultat és dolor humà. És nostra. M'entrego en paraules i m'entrego quan pinto", escriu Clarice Lispector (si seguim aquest temps mesurable ara se celebra el seu centenari), en un llibre meravellós, *Água viva*, on va intentar copsar aquest temps propi. "Estic en aquest instant en un buit blanc esperant el pròxim instant. Comptar el temps és només una hipòtesi de treball. [...] Més que un instant vull la seva fluència". I és amb aquesta fluència on instant i eternitat s'entrellacen, temps efímer que no caduca, temps real o més real.

S'acaba un any, en comença un altre, celebre-m'ho, per què no. També la celebració forma part de la vida, n'és el seu màxim sentit, sempre la humanitat ha buscat motius i espais de celebració, de gratitud, de comunitat. Un any –i els seus infinits instants– acaba, mentre el present, ampli, orgànic, segueix sacsejant la vida, nodrint-la, amb l'allau inevitable de fets inesperats, de tragèdia i alegria. Omplim la celebració del nou any de desitjos i propòsits, buidem-nos d'inèrcies tòxiques i d'angoixes infundades, marquem aquest moment d'un instant simbòlic, un punt d'inflexió. I, a més, fem-ho conscients que aquest moment pot ser qualsevol altre. Sempre. Com bé diu Lispector, entregar-se a l'instant és dolorós. Zambrano associa la rebuda d'aquest temps viu al part. Celebrem-ne l'entrega. ■